

Sygn. akt VU 433/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 czerwca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący SSO Marzena Głuchowska

Protokolant Barbara Wypych

po rozpoznaniu w dniu 11 czerwca 2013 r. w Kaliszu

odwołania J. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 29 marca 2013 r. Nr (...)

w sprawie J. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o emeryturę

Oddala odwołanie

UZASADNIENIE

W dniu 20.03.2013 r. do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w O., został złożony wniosek o przyznanie prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach dla J. W..

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O., decyzją z dnia 29.03.2013 r. w sprawie (...), odmówił J. W. prawa do emerytury. Zdaniem ZUS w O. odwołujący nie spełnia przesłanek wskazanych w art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. 2004 r. nr 39, poz. 353 ze zm.) tj. nie wykazał 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach jako pracownik.

Od powyższej decyzji w dniu 08.04.2013 r. wniósł odwołanie J. W., w którym podniósł, iż wykonywana przez niego praca w okresie od 15.08.1977 r. do 31.08.1995 r. W (...) w B., na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, na którym to stanowisku wykonywał pracę stale, jest pracą na stanowiskach wymienionych w wykazie A do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, co uprawnia go do uzyskania wcześniejszego świadczenia emerytalnego.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS w O. podtrzymał argumentację wcześniej przedstawioną w zaskarżonej decyzji, podniósł, iż odwołujący nie udowodnił 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach w ramach stosunku pracy oraz wniósł o oddalenie odwołania J. W..

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Kaliszu ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący urodził się dnia (...). Wykazał staż pracy na dzień 01.01.1999 r. wynoszący 27 lat i 5 miesięcy. Odwołujący nie należy do OFE. Odwołujący posiadał status pracownika. Stosunek pracy został rozwiązany na dzień 10.09.2012 r. Odwołujący obecnie pozostaje w zatrudnieniu.

W niniejszej sprawie odwołujący zmierzał do wykazania okresu pracy w warunkach szczególnych od 15.08.1977 r. do 31.08.1995 r. W (...)w B., na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego ciężarze całkowitym 3,5 tony. Odwołujący w okresie 15.08.1977 r. do 31.08.1995 r. r. pracował w (...)w B.. Kombinat zajmował się prowadzeniem upraw roślin i hodowlą zwierząt. Prowadził także prace budowlane swoich obiektów: masarni, budynków mieszkalnych dla pracowników. Przedsiębiorstwo w dniu 11.07.2000 r. wystawiło odwołującemu świadectwo pracy w szczególnych warunkach. Wskazano okres pracy od 15.08.1977 r. do 31.08.(...), stanowisko kierowcy samochodu ciężarowego oraz Wykaz A Dział VIII poz. 2 punkt przepisów Rozporządzenia z dnia 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach oraz Wykaz A Dział VIII poz. 2 załącznika do Zarządzenia Ministra Komunikacji z dnia 29.06.1983 r. w sprawie prac w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu komunikacji, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego oraz do wzrostu emerytury lub renty inwalidzkiej. W zaświadczeniu wskazano, iż odwołujący w okresie od 01.06.1993 r. do 31.07.1994 r. pracował w wymiarze czasu pracy – 1/2 etatu. W zaświadczeniu o pracy i dochodach z 23.09.2003 r. wystawionym przez (...) w B.wskazano, iż odwołujący od 17.03.1978 r. do 31.08.1995 r. był członkiem spółdzielni. W dniu 19.10.2005 r. odwołującemu wystawiono świadectwo pracy dotyczące okresu od 15.08.1977 r. do 31.08.1995 r. Rozwiązanie stosunku pracy nastąpiło z powodu ustania członkostwa. Wskazano stanowisko pracy: kierowca oraz okres od 15.08.1977 r. do 31.08.1995 r. jako praca w szczególnych warunkach. Także w świadectwie pracy z dnia 26.09.1995 r. wskazano, iż odwołujący był członkiem spółdzielni i był w zatrudnieniu jako kierowca w wymienionym Kombinacie. Prawo jazdy kategorii C i E odwołujący posiada od 1972 r. W kwestionariuszu osobowym stanowisko odwołującego określono jako kierowca. W dniu 17.03.1978 r. odwołujący złożył deklarację członkowską i uchwałą Walnego Zgromadzenia z dnia 17.03.1978 r. został przyjęty w poczet członków spółdzielni oraz wpisany do rejestru członków pod numerem 92. Odwołujący wykonywał pracę kierowcy samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony w okresie od 15.08.1977 r. do 31.08.1995 r., z tym że w okresie od 17.03.1978 r. do 31.08.1995 r., wykonywał ją jako członek spółdzielni.

Jako praca w szczególnych warunkach wymieniona została w wykazie A Dział VIII poz. 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 08.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, praca kierowców samochodów ciężarowych o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony (dowód: zeznania odwołującego, akta osobowe odwołującego).

Możliwość uzyskania emerytury przez mężczyzn przed ukończeniem 65 roku życia przewidywał do 31.12.2008 r. przepis art. 32 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. nr 39, poz.353 ze zmianami). Obecnie osoby urodzone po 31.12.1948 r., które osiągnęły wiek wymieniony w art. 32 i pracowały w szczególnych warunkach mogą przejść na emeryturę na warunkach przewidzianych w art. 184 wymienionej ustawy. Muszą, m.in. spełniać warunek wykazania stażu pracy 25 lat dla mężczyzn i 15 lat pracy w szczególnych warunkach na dzień 01.01.1999 r. Przepis ten wymaga także dla spełnienia warunków do świadczenia, rozwiązania stosunku pracy i braku przynależności do OFE. Warunek rozwiązania stosunku pracy nie obowiązuje od dnia 01.01.2013 r.

Dla celów ustalenia uprawnień do wcześniejszej emerytury za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych. Wiek emerytalny takich osób, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie ustawy oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze

(Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43 ze zmianami), a także na podstawie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie wymienionych aktów.

Pierwszym z warunków jest brak przynależności do OFE i odwołujący ten warunek spełnia. Kolejnym warunkiem jest ukończenie 60 roku życia. Odwołujący osiągnął wymagany przez przepisy wiek w dniu (...). Następnym warunkiem jest przepracowanie wymaganego okresu zatrudnienia tj. co najmniej 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Odwołujący wykazał okresy składkowe i nieskładkowe za okres ponad 27 lat na dzień 01.01.1999 r. Ostatnim warunkiem uzyskania prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest przepracowanie co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na dzień 01.01.1999 r. jako pracownik.

Aby wykonywaną pracę można było zaliczyć do pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, musi to być rodzaj pracy wskazanej w załączniku A do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Praca ta, zgodnie z brzmieniem § 2 ust 1 wymienionego rozporządzenia musi być wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wymaganym na danym stanowisku. Stosownie do ustępu 2 § 2 w/w rozporządzenia okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w świadectwie pracy. Pracodawca odwołującego obecnie istnieje pod inną nazwą i w innej formie organizacyjnej. Wystawił odwołującemu świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach za sporny okres. Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego przedmiotem postępowania w sprawie o wcześniejszą emeryturę jest ustalenie tego świadczenia z uwagi na warunki pracy, co oznacza konieczność poczynienia ustaleń dotyczących rodzaju i wymiaru zatrudnienia w warunkach szczególnych. W świetle powołanego wyżej § 2 Rozporządzenia Rady Ministrów zakład pracy wydaje zaświadczenie o zatrudnieniu w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji, natomiast w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okresów także w oparciu o inne dowody m. in. zeznania świadków (por. uchwała SN z 21.09.1984 r., sygn. akt III UZP 48/84 niepublikowana LEX nr 14630).

W rozpoznawanej sprawie, jak wyżej wskazano, odwołującemu wystawiono świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach za sporny okresy. Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, iż odwołujący wykonywał pracę w szczególnych warunkach jako kierowca samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony w spornym okresie, jednakże prace te wykonywał jako członek spółdzielni. Wystawione świadectwo pracy w szczególnych warunkach rozminęło się ze stanem faktycznym, gdyż odwołujący wykonywał pracę jako członek spółdzielni. Nie wykonywał pracy w ramach stosunku pracy, a tylko okres zatrudnienia w oparciu o stosunek pracy jest okresem pozwalającym uznać dany okres za okres pracy w szczególnych warunkach.

W § 4 cyt wyżej rozporządzenia z dnia 07.02.1983 r. ustawodawca mówi o pracowniku, jako osobie uprawnionej do wcześniejszej emerytury. W § 1 tegoż rozporządzenia wskazano, iż stosuje się ono do pracowników wykonujących pracę w szczególnych warunkach. W wyroku z dnia 19.05.2011 r. w sprawie IIIUK 174/10 Sąd Najwyższy wskazał, iż uprawnienie do wcześniejszej emerytury przysługuje jedynie osobom wykonującym prace w szczególnych warunkach w ramach pracowniczego zatrudnienia. W wyroku z dnia 25.04.2012 r. I UK 384/11 Sąd Najwyższy stwierdził, iż okres zatrudnienia w rolniczej spółdzielni produkcyjnej nie jest zaliczany do pracy w szczególnych warunkach wymaganych do uzyskania wcześniejszej emerytury. Jej członek nie jest bowiem pracownikiem, a tylko pracownik ma prawo do takiego świadczenia. Podobnie orzekł NSA w wyroku z dnia 20.03.2003 r. IISA/ Łd 2276/01 oraz Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z dnia 16.01.2013 r. III AUa 752/12.

Odwołujący nie wykazał okresu 15 lat pracy w szczególnych warunkach w oparciu o umowę o pracę. Odwołujący nie spełnił zatem warunków wymienionych w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Mając na uwadze powyższe na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd orzekł jak w wyroku o oddaleniu odwołania.